

San Francesco Antonio Fasani dei Frati Minori Conventuali, *Dio, ricchezza dell'uomo. Schemi di sermoni, di riflessioni omiletiche e appunti su ricorrenze liturgiche varie*, traduzione, note e introduzione di Eugenio Galignano, Basilica S. Francesco d'Assisi, Santuario S. Francesco Antonio Fasani dei Frati Minori Conventuali, Lucera 2022, pp. 372.

W czerwcu tego roku ukazał się tom pod redakcją E. Galignano, zawierający niepublikowane dotąd fragmenty produkcji literackiej św. Franciszka Antoniego Fasani. *Padre Maestro* Fasani, jak był nazywany przez mieszkańców Lucery, pozostawił potomnym bogatą spuściznę rękopiśmienną, z której większość została już opublikowana, o czym świadczy lista jego dzieł na ostatniej stronie niniejszego tomu. Jednak, jak zauważa redaktor, wciąż istnieje szereg tekstów Fasaniego, które czekają na publikację 280 lat po jego śmierci (1742). Część z nich składa się na tę książkę, natomiast inne owoce myśli i refleksji teologicznej Świętego, a mianowicie kazania o tematyce maryjnej i 19 *Sermones quinari* czekają na opracowanie (s. 12, przypis 5).

Tom zawiera prezentację biskupa emeryta Giuseppe Piemontese OFMConv (s. 7–9), oraz wstęp napisany przez E. Galignano (s. 11–40). Na tych kilku stronach, redaktor przedstawia czytelnikom powody wyboru niepublikowanego materiału i metodę jego gromadzenia: „Jest to więc tekst, który nie jest właściwie pomyślany jako całość i jako taki ustrukturyzowany oraz ułożony od początku przez autora, ale raczej zbiorem różnych fragmentów o różnej długości, autonomicznych względem siebie, które zebraliśmy razem, przeglądając po kolei pliki rękopisów Fasaniego” (s. 14). Na kolejnych stronach (s. 15–17) znajduje się opis zebranego tekstu, z ciekawym spostrzeżeniem, że niektóre fragmenty są napisane innym pismem. Ze względu na pokrewieństwo, „podobieństwo, a może nawet identyczność z typowym chodem naszego świętego” (s. 16) znalazły się w tomie, który podzielony jest na trzy części odpowiadające trzem odrębnym fascykułom, w których znaleziono niepublikowane fragmenty. Trzecia kwestia dotyczy języka używanego przez Świętego, którym w przeważającej części jest łacina, jedynie w pierwszej części kilka tekstów jest po włosku (s. 17–18).

Następnie redaktor rozważa wykorzystanie Pisma Świętego w konspektach kazań (s. 18–21), po czym przechodzi do przesłедzenia profilu tożsamościowego świętego kaznodziei: „Z pewnością Fasani jest wielkim oratorem, bogatym w treść i zręcznym w ekspresyjnym zapośredniczeniu” (s. 22). Ostatnia, obszerniejsza część (s. 26–38) ilustruje natomiast tematykę przepowiadania, podzieloną na trzy paragrafy: Bóg (s. 27–29), człowiek (s. 29–34), natura (s. 34–38). Krótkie zakończenie (s. 38–40) podkreśla po raz kolejny cel

duszpasterstwa Fasani: „Święty franciszkanin troszczy się o człowieka, ponieważ troszczy się przede wszystkim o Boga. To jest zadanie, które powierza swoim wyznawcom, nam dzisiaj: mieć człowieka w sercu, mieć Boga w sercu” (s. 38).

Pierwsza część tekstów pochodzi z fascykułu IV rękopisów św. Franciszka Antoniego Fasaniego, karty 54r-69v i zajmuje strony 41–109 tomu. Drugi pochodzi z V, karty 5r-88 passim – strony 111–201, a trzeci z zeszytu VI, karty 47–49v, 72–79v, 82–86r. 94v-97v – strony 203–333. Odpowiednio: pierwszy składa się z 16 schematów; drugi z 12 schematów, 4 fragmentów i 9 listów, ale w tej części brakuje numeracji; trzeci z 44 konspektów.

Dużą pomocą są tabele (s. 335–338), które ilustrują pierwotną lokalizację w aktach rękopiśmiennych, temat, język, gatunek relacjonowanego pisma oraz zakres transkrypcji w niniejszym tomie. Po niej następuje chronologiczne ujęcie życia i kultu świętego (s. 339–343) oraz indeksy podzielone na trzy części: onomastyczny wstępu, biblijny i onomastyczno-analityczny tekstów Fasaniego (s. 349–367).

Tom wpisuje się w zbiór poprzednich sześciu, z lat 1986–2018, które oferują teksty *Padre Maestro*, znakomitego kaznodziei i uważnego pedagoga. Ogromna jest też wartość wydania niepublikowanych fragmentów, jakkolwiek nieuporządkowanych, gdyż świadczą one o żywości i głębi refleksji, uchwyconej w kilku zaledwie liniijkach, dzięki czemu mogą być wykorzystane w duszpasterstwie, aby coraz bardziej przybliżać ich do Boga. Z pewnością równie ważna i oczekiwana przez badaczy i czcicieli św. Franciszka Antoniego Fasaniego będzie kolejna publikacja tekstów pozostających nadal jedynie w rękopisie.

Emil Kumka OFMConv